आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७८/७९

कार्यालय र स्थान : चामे गाउँपालिका, मनाङ , चामे गाउँपालिका , मनाङ

पद	**नाम**	**कार्यकाल सुरु मिति**	**कार्यकाल समाप्त मिति**
कार्यालय प्रमुख	लक्ष्मण गौली	२०७८-६-१	२०७८-१२-१०
कार्यालय प्रमुख	नवेश राज हमाल	२०७८-१२-११	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	नम नारायण मल्ल	२०७८-४-१	
		बेरुजु रकम	२५,७१९,३८७

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		११,३९,६४,१८५	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	१३,५३,८३,४३०	चालु खर्च	७,६६,९२,०५५
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	१,४०,६७,०००	पूँजीगत खर्च	१३,५९,६३,५४९
राजश्व बाँडफाँट	३,४७,१५,३२४	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	१,३४,३७,७६२
आन्तरिक आय	३१,७०,२८९		
अन्य आय	१,४३,८७,२९५		
कुल आय	२०,१७,२३,३३८	कुल खर्च	२२,६०,९३,३६६
बाँकी मौज्दात		८,९५,९४,१५७	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१</td><td></td><td></td><td>उल्लेखित आर्थिक कारोवारहरूको स्वीकृत समष्टिगत तथा इकाईगत लेखापरीक्षण योजना, कार्यालयबाट पेस गरिएको वार्षिक कार्यक्रम एवं प्रगति विवरण समेतका कागजात र विवरणहरू, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र तथा आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनलाई समेत आधार मानी लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र लेखापरीक्षणका अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड तथा मार्गदर्शनमा समेत नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार र कार्यालयले निर्क्यौल गरेको जोखिममा आधारित योजना तथा कार्यक्रमका आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। सारभूत रुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोराहरूलाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन । उल्लिखित लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोराहरू सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख समेतका पदाधिकारीहरूसँग मिति २०७९।६।४ मा छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू निम्नानुसार छन्:</td><td></td></tr>
<tr><td>२</td><td></td><td></td><td>परिचयः
स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवद्र्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु .पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिका अन्तर्गत ५ वडा, २८ सभा सदस्य, १००६.७४ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा १२७२ जनसंख्या रहेको छ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>३</td><td></td><td></td><td>सञ्चितकोषको हिसाबः
स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम गाउँपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार संचालनमा भएका आय-व्यय हिसावको आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को वित्तीय प्रतिवेदन म.ले.प.फा.नं. २७२ निम्न बमोजिम रहेको छः
<table>
<tr><th colspan="8">प्राप्ती भुक्तानी हिसाव</th></tr>
<tr><th rowspan="2">विवरण</th><th colspan="4">यस वर्ष रु.</th><th colspan="3">गतवर्ष रु.</th></tr>
<tr><th>बजेट</th><th>आफैले गरेको प्राप्ति/ भुक्तानी</th><th>वस्तुगत/सोझै भुक्तानी</th><th>जम्मा</th><th>आफैले गरेको प्राप्ति/ भुक्तानी</th><th>वस्तुगत/सोझै भुक्तानी</th><th>जम्मा</th></tr>
<tr><td>प्राप्ती (क+ख)</td><td>२४,२६,९२,१७०.९०</td><td>२१,५३,१९,६८३.५५</td><td></td><td>२१,५३,१९,६८३.५५</td><td>२२,८१,०४,९५०.५२</td><td></td><td>२२,८१,०४,९५०.५२</td></tr>
<tr><td>क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)</td><td>२१,९२,८४,८९३</td><td>१८,७३,३६,०४२.७५</td><td>०</td><td>१८,७३,३६,०४२.७५</td><td>२०,०९,४०,७५३.२६</td><td>०</td><td>२०,०९,४०,७५३.२६</td></tr>
<tr><td>११००० कर</td><td>३,७८,४७,०००</td><td>३,५८,८५,२१३.७३</td><td>०</td><td>३,५८,८५,२१३.७३</td><td>३,१७,४२,१७४.४८</td><td>०</td><td>३,१७,४२,१७४.४८</td></tr>
<tr><td>१३००० अनुदान</td><td>१७,९८,४६,०२०</td><td>१४,९४,५०,४३०.२५</td><td>०</td><td>१४,९४,५०,४३०.२५</td><td>१६,७१,०५,१११.१९</td><td>०</td><td>१६,७१,०५,१११.१९</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table></td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय										बेरुजु रकम
				संघीय सरकार	१६,५७,७९,०००	१३,५३,८३,४३०.२५	०	१३,५३,८३,४३०.२५	१३,९८,७६,३९१.१८	०	१३,९८,७६,३९१.१८		
				प्रदेश सरकार	१,४०,६७,०२०	१,४०,६७,०००	०	१,४०,६७,०००	२,७२,२८,७२०.०१	०	२,७२,२८,७२०.०१		
				१४००० अन्य राजस्व	१४,९१,८७३	१७,६२,१६०.७७	०	१७,६२,१६०.७७	१७,३८,०९७.९९	०	१७,३८,०९७.९९		
				१५००० विविध प्राप्ति	१,००,०००	२,३८,२३८	०	२,३८,२३८	३,५५,३६९.६०	०	३,५५,३६९.६०		
				ख. अन्य प्राप्ति	२,३४,०७,२७७.९०	२,७९,८३,६४०.८०		२,७९,८३,६४०.८०	२,७१,६४,१९७.२६		२,७१,६४,१९७.२६		
				वितरण गर्न बाकी राजस्व	०	०	०	०	०	०	०		
				कोषहरु	२,३४,०७,२७७.९०	२,३४,०७,२७७.९०	०	२,३४,०७,२७७.९०	२,२१,०२,३१७.६५	०	२,२१,०२,३१७.६५		
				धरौटी	०	४५,७६,३६२.९०	०	४५,७६,३६२.९०	५०,६१,८७९.६१	०	५०,६१,८७९.६१		
				संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०		
				भुक्तानी (ग+घ)	३३,५७,९२,१७०.९०	२२,११,८२,४१९.०९		२२,११,८२,४१९.०९	१८,४४,५३,७४५		१८,४४,५३,७४५		
				ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)	३१,२३,८४,८९३	२१,२६,५५,६०३.८३		२१,२६,५५,६०३.८३	१७,७६,५६,२९०.५३		१७,७६,५६,२९०.५३		
				२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	५,२०,४१,१८६	४,१०,९१,९९९.३६	०	४,१०,९१,९९९.३६	४,९९,३४,८८४.४१	०	४,९९,३४,८८४.४१		
				२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	५,२२,०७,६८७	२,७२,३९,९०५.४१	०	२,७२,३९,९०५.४१	२,२२,१९,०८०.९७	०	२,२२,१९,०८०.९७		
				२५००० सहायता (Subsidy)	५८,००,०००	५५,००,०००	०	५५,००,०००	३०,७४,६६६	०	३०,७४,६६६		
				२६००० अनुदान	०	०	०	०	१०,००,०००	०	१०,००,०००		
				२७००० सामाजिक सुरक्षा	२६,६०,०००	२०,००,०००	०	२०,००,०००	१२,९३,०८७.२०	०	१२,९३,०८७.२०		
				२८००० अन्य खर्च	१९,००,०००	८,६०,१५०	०	८,६०,१५०	७,४९,९८०	०	७,४९,९८०		
				३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१९,७७,७६,०२०	१३,५९,६३,५४९.०६	०	१३,५९,६३,५४९.०६	९,९३,८४,५९१.९५	०	९,९३,८४,५९१.९५		
				घ. अन्य भूक्तानी	२,३४,०७,२७७.९०	८५,२६,८१५.२६		८५,२६,८१५.२६	१८,४४,५३,७४५		१८,४४,५३,७४५		
				कोषहरु	२,३४,०७,२७७.९०	७४,७९,८१५.२६	०	७४,७९,८१५.२६	३९,८३,०२४.७५	०	३९,८३,०२४.७५		
				धरौटी	०	१०,४७,०००	०	१०,४७,०००	२८,१४,४२९.७२	०	२८,१४,४२९.७२		
				संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	०	०	०	०	०	०	०		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)	(९,३१,००,०००)	(५८,६२,७३५.५४)		(५८,६२,७३५.५४)	४,३६,५१,२०५.५२		४,३६,५१,२०५.५२
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)		९,५८,४४,८९२.११		९,५८,४४,८९२.११	७,०३,१२,९७९.४९		७,०३,१२,९७९.४९
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)	(९,३१,००,०००)	८,९९,८२,१५६.५७		८,९९,८२,१५६.५७	११,३९,६४,१८५.०१		११,३९,६४,१८५.०१
बैंक तथा नगद बाकी		८,९५,९४,१५६.५७		८,९५,९४,१५६.५७	११,३९,६४,१८५.०१		११,३९,६४,१८५.०१

४

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छनः
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगाबै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४ (२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाएको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनुपर्नेमा यस पालिकाले हालसम्म १९ ऐन, ५ नियमावली, १८ कार्यविधि, ३ निर्देशिका, १ आचार संहिता र १ मापदण्ड समेत ४७ कानुन एवं कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ ।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
			• सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५क वमोजिम कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागू गरेको पाईएन । • स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन । • दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन । • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन । • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन। • स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन। तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ	
५			**बजेट तथा कार्यक्रम**	
५.१			**अबण्डा बजेट**– स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय–व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष रु.४७ करोड १५ लाख अबण्डा राखेको छ । उक्त अबण्डा रकम कार्यपालिकाको २०७८।३।२५ को निर्णयबाट चालुतर्फ भैपरी आउने शीर्षकमा रु.१२ लाख ९१ हजार र पुजीगततर्फ भैपरी आउने. शीर्षकमा रु.३४ लाख २४ हजार बजेट व्यवस्था गरी खर्च गरेको छ । बजेट अबण्डमा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५.२			**क्षेत्रगत बजेट र खर्च** - स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७८।७9 को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	37415000	27208473	12.79
सामाजिक क्षेत्र	155806000	82898120	38.98
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	98807020	61942864	29.13
वित्तिय व्यवस्थापन र सुशासन	2254000	1567160	0.74
कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	58102873	39038987	18.36
जम्मा	352384893	212655604	100.00

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५.३			**चौमासिक पूँजीगत खर्च** - आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन सम्पन्न गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पुजिगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	

सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेसोचौमासिक	
१	संघिय सरकार	31260	0	2634	28626	11281
२	प्रदेश सरकार	10000	0	3500	6500	6500
३	पालिका	94702	3893	18681	72128	31143
४	कूल खर्च:	135962	3893	24815	107254	48924
	खर्च प्रतिशत		2.86	18.25	78.89	35.98

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५.४			**खर्च बिश्लेषण** – पालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु. ३१७०२८९।- राजस्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु. २१४५६१३२३।- समेत रु. ३०८५४०२९८।- आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. ७६६९२०५५।- र पूँजिगत तर्फ रु. १३५९६३५४९।- र वित्तिय ब्यबस्था तर्फ रु. - समेत रु. २१२६५५६०४।- खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १.५० प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु. ५६४१२०२।- खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको १७७.९४ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ३६.०६ प्रतिशत चालु र ६३.४९ प्रतिशतमात्र पूँजीगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाहरुले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५.५			**योजना र कार्यान्वयन** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालीन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ ।यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरु देहायअनुसार छन्:	

क्र. सं.	विवरण	योजना संख्या	रकम रु.
१	रु १ लाख भन्दा कमको योजना	1	83000
२	रु एक लाख एक देखि पाँच लाख सम्मका योजना	22	9238000
३	रु ५ लाख देखि १० लाख सम्मका योजना	10	9147000
४	दश लाख एक देखि ५० लाख सम्मका योजना	24	50315000
५	५० लाख भन्दा माथीका	7	142676000
	जम्मा		211459000

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
५.६			**बजेट पेश, पारित र अख्तियारी** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उपाध्यक्ष श्री मुनिन्द्र जंग गुरुङले २०७८।३।२३ गते रु.३४ करोड ४१ लाख ६१ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा २०७८।३।२५ मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७८।४।४ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
६			**वित्तीय विवरण परीक्षण** **वार्षिक प्रतिबेदन**- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम प्रत्येक कार्यालयले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र वार्षिक प्रतिबेदन तयार गरी मन्त्रालय, विभाग, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनु पर्ने व्यवस्था रहेकोमा वार्षिक प्रतिबेदन तयार गरेको छैन ।तसर्थ कार्यालयले नियमको पालना गरी वार्षिक प्रतिबेदन तयार गर्नुपर्दछ ।	
७			**कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन** **ऐनको परिपालना तथा कार्यान्वयन**- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२(७) मा गाउँपालिकाले गाउँसभाबाट स्वीकृत सीमा र शिर्षक बाहिर गई बजेट खर्च गर्न नपाउने साथै दफा ७८(५)मा गाउँपालिकाले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।यस गाउँपालिकाले कतिपय कार्यक्रम गाउँसभाबाट स्वीकृत कार्यक्रम भन्दा गाउँकार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम विनियोजन गरी खर्च गरेको देखियो।गाउँपालिकाले सञ्चालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरेको पाइएन।यसबाट गाउँसभाबाट स्वीकृत योजनामा खर्च भएको रकमको पारदर्शिता तथा जवाफदेहीता कायम रहेको देखिएन । गाउँपालिकाले ऐनमा भएका व्यवस्थाको पालना गरी पारदर्शिता तथा जवाफदेहीता कायम गर्नुपर्दछ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
८			**सेवा प्रवाह विवरण** **विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन-** विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ३५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको पालना हुनुपर्दछ ।	
९			**अनुदान प्राप्ती, वितरण, उपयोग र फिर्ता**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
९.१			**अनुदान फिर्ता** – संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने समपुरक वाहेकका अनुदान वर्षभरी खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्राप्त विवरण (सुत्रको अनुसूची १२ र २१) अनुसार २०७८ असार मसान्तमा देहायबमोजिमको अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेकोमा फिर्ता गरेको छ ।	

अनुदान प्रदान गर्ने निकाय	अनुदानको प्रकार	प्राप्त रकम	खर्च रकम	बाँकी रकम
संघीय सरकार	शसर्त	75189000	48745080	26433919
	विषेश	20800000	16838350	3961650
	समपुरक	0	0	0
	अन्य	0	0	0
प्रदेश सरकार	शसर्त	0	0	0
	विषेश	3000000	3000000	0
	समपुरक	7000000	7000000	0
	अन्य	0	0	0
	जम्मा	95989000	75583430	30395569

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>९.२</td><td></td><td></td><td>अनुदानको अनुगमन – सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले देहायअनुसार स्वास्थ्य कृषि, पशु, शैक्षिक सेवा, सामान खरिदमा रु. ८ करोड १६ लाख ८ हजार तथा विभिन्न सहकारी संस्थालाई बीउपूँजी तथा अनुदानमा रु.६ करोड ५२ लाख १ हजार गरी रु.१४ करोड ६८ लाख ९ हजार खर्च लेखेका छन । तर पालिकाबाट बितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलव्धी मापन गरेको छैन । साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेका छैनन् । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</td><td></td></tr>
<tr><td>९.३</td><td></td><td></td><td>औद्योगिक ग्राम अनुदान – आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २१(३) मा विनियोजन ऐनमा समावेश भएको कुनै रकम र सो रकमवाट संञ्चालन हुने कार्यक्रममा चालु आर्थिक वर्षको अवधिमा खर्च हुन नसक्ने भएमा त्यस्तो रकम अर्थ मन्त्रालयमा समर्पण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। चामे औद्योगिक ग्रामको पूर्वाधार विकास र निर्माण कार्यका लागि उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र गाउँपालिका बीच २०७७।१०।१२ मा सम्झौता भइ मन्त्रालयले गत वर्ष रु. ९२००००० ।- निकासा दिएकोमा रु. ५७६२७।- मात्र खर्च भइ रु. ९१४२३७३।- मौज्दात रहेको देखियो । यो वर्ष गत वर्षको मौज्दातबाट रु. ४९०२३६८।८८ खर्च भइ बाँकी रु. ४२४०००४।१२ मौज्दात रहेको देखियो ।</td><td></td></tr>
<tr><td>९.४</td><td></td><td></td><td>पूँजीगत बजेटमा चालु प्रकृतिका खर्च – पूँजी सृजना नहुने खालका वितरणमूखी तथा उपयोगिता नदिने खर्चलाई निरुत्साहित गर्दै स्थानीय तहले अधिकतम प्रतिफल दिने र पूँजीको निर्माण हुने एवम् उपयोगिता सिर्जना हुने गरी योजना छनौट तथा कार्यान्वयन गर्नुपर्ने कार्यक्रम छनौट गरी पूँजीगत शीर्षकमा समावेश गरी सिमित स्रोतको उच्चतम प्रयोग गर्नुपर्दछ।यस स्थानीय तहले देहाय अनुसारका पूँजी निर्माणमा सहयोग नरहने, उत्पादनमा वृद्धि नगर्ने किसिमका खर्चलाई विभिन्न संघ संस्था, समूह, क्लव लगायतलाई कार्यक्रम र प्रस्तावको आधारमा पूँजीगत शीर्षकबाट रु.१८००००।- भुक्तानी दिएको पाईयो ।
<table><tr><th>सि.नं.</th><th>भुक्तानी पाउने संस्थाको नाम</th><th>प्रयोजन</th><th>रकम</th></tr><tr><td>१</td><td>अभिलाश रानामगर सुपरभाइजर</td><td>ज्यालादारी</td><td>180000</td></tr><tr><td></td><td>जम्मा</td><td></td><td>180000</td></tr></table></td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१०			**सम्पत्ति उपयोग र संरक्षण**	
१०.१			**सम्पत्तिको संरक्षण-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत संम्भार तथा अन्य प्रबन्ध गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। गाउँसभाले सम्पत्ति संरक्षणको लागि चाहिने आवश्यक प्रबन्ध गरेको देखिएन ।	
१०.२			**नक्सा पास र मुल्याङकन** - स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २७ को १ अनुसार कसैले पनि गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट नक्सा पास नगराई भवन निर्माण गर्न नहुने व्यवस्था छ। तोके बमोजिम संरचना निर्माण गर्नुपुर्व गाउँपालिकाबाट त्यसको नक्सा पास गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वियन र मुल्याङ्कन प्रणालीलाइ यथार्थपरक बनाउनुपर्दछ । घर जग्गा मुल्याङ्कन गर्ने बैज्ञानिक प्रणालीको अवलम्वन गरी पक्का ढलान, पक्का जस्तापाताको प्रति वर्गफिट कति लागत पर्दछ सो यकिन गरिनु पर्दछ । मालपोत कार्यालयमा लिखत पारितको लागि पठाइएको मुल्याङकन प्रतिवेदन यथार्थपरक नभै अनुमानको भरमा लेख्ने गरेको पाइएकोले सोमा सुधार हुनुपर्दछ ।	
१०.३			**जिन्सी निरीक्षण प्रतिबेदन-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ बमोजिम तयार गरिएको जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने जिन्सी मालसामान नियम १०६ बमोजिम एक महिनाभित्र प्रक्रिया शुरु गर्नुपर्ने तथा नियम ९९(४) बमोजिम मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने मालसामानको हकमा तिन महिना भित्र मर्मत सम्भार गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयबाट प्राप्त जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन बमोजिम लिलाम बिक्री तथा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने कार्य नगरेकोले नियमानुसार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
११			**संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन**	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
११.१			**कर्मचारी करार** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको लागि तथा सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि प्राविधिक तर्फ १८ र प्रशासन तर्फ १६ समेत ३४ कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत भएकोमा प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारी समेत ६ जनाको मात्रै पदपूर्ती भएको स्थिती तथा विभिन्न पदमा १२ जना कर्मचारीहरु करारमा राखी रु.२१८५६९०।- खर्च लेखेको छ । त्यसैगरी सोही ऐनको २०७४ को दफा ८३(८) वमोजिम पालिकाले नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयश, कार्यालय सहयोगी, पलम्बर, इलेक्टीसियन, चौकिदार, मालि, बगैँचे लगायतका पदमा मात्र करारवाट सेवा लिन सकिने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहले माथि उल्लेखित पद वाहेकको विभिन्न पदमा १२ जना करार नियुक्ति गरी बर्षभरीमा रु.२१८५६९०।- भुक्तानी गरेको नियमित देखएको छैन ।	
११.२			**कल्याण कोष** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरणबाट कर्मचारी कल्याण कोषमा रु.२० लाख ट्रान्सफर गरेको छ । तर उक्त कोषको संचालन सम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानूनको व्यवस्था भएको देखिएन । यसरी कानूनको व्यवस्था नगरी पालिका अनुदानबाट सोझै कर्मचारी कल्याण कोषमा रकम ट्रान्सफर उचित नदेखिकएकोले यसमा सुधार गर्नु पर्दछ ।	
११.३			**खाना तथा विविध खर्च** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु. ७६३०००।- खर्च गरेको छ ।यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१२			**खरिद तथा ठेक्का अभिलेख** **सवारी साधन खरिद** – अर्थ मन्त्रालयको स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा कार्यान्वयन आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पती हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ को निर्देशन नं. ५.१५ अनुसार नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराइएको बजेट तथा स्रोत साधनबाट कार्यालयको नियमित प्रयोजनको लागि सवारी साधन खरिद गर्न नपाईने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार पालिकाले २ थान दुई पांग्रे सवारि साधन खरिदमा रु.९ लाख ८१ हजार, खर्च गरेका छ । सवारी साधनको नाम: रकम रु. Bajaj Pulsar 150 Double Disk: 295900 Honda RX190L: 686000 Total: 981900	
१३			**बैंक खाताबाट अनिवार्य भूक्तानीः** आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को बजेट वक्तव्यको नं. १८३ वाट राज्यकोषवाट हुने तलव, भत्ता लगायतका सबै भुक्तानी सम्वन्धित व्यक्ति तथा संस्थाको वैंक खाता मार्फत हुने व्यवस्था गरिएको, अर्थ मन्त्रालयको प.सं. २०७४।०७५ मार्गदर्शन च.नं. १०९६ मिति २०७४।०२।१६ को पत्रको प्रवरण ४४ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको अनिवार्य रुपमा बैंक खाता खोल्ने व्यवस्था मिलाई सो वापतको रकम बैंक खातामा जम्मा गरी भुक्तानी दिन निर्दिष्ट गरिएको तथा श्रमिकले पाउने पारिश्रमिक रोजगारदाता कम्पनीले अनिर्वाय बैंक खाताबाट भुक्तानी गर्नुपर्ने । नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तह, विश्वविद्यालय, नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका संस्थान, समिति, परियोजना, प्रतिष्ठान र मातहतका निकायमा काम गर्ने सबै श्रमिक तथा कर्मचारीको पारिश्रमिक एवं वित्तीय सुविधा श्रावण १ बाट बैंकिङ च्यानल बाट भुक्तानी गर्नु पर्ने व्यवस्था भएकोमा गाउँपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत भएको कामको भुक्तानी दिंदा दैनिक ज्यालादारी रकम एकमुष्ट रु ३५७५२।– भुक्तानी गर्दा समेत बैंकिक खाता मार्फत भुक्तानी भएको नदेखिएकोले यसमा सुधार गर्नुपर्दछ, केही उदाहरण निम्नानुसार छन्ः योजनाको नाम / नगद भूक्तानी लिनेको नाम र दर / नगद एकमुष्ट भूक्तानी रकम त्रिचुङालया खोलामा पैदलयात्री पुल / सेर बहादुर गुरुङ समेत ९ जना प्रति व्यक्ति रु. २४२९३।- / 218637	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
					सेर बहादुर गुरुङ समेत ५ जना प्रति व्यक्ति रु. १८७००।-	83600		
				क्षितिज वस्ती संरक्षण	हिमाल घर्ती समेत ७ जना प्रतिव्यक्ति रु. २२८६४।-	16048		
					विक्रम बुढा समेत ८ जना प्रतिव्यक्ति रु. १७६००।-	668800		
				कोतो मर्साङ्दी तटबन्दन योजना	दिपक खड्का समेत ३८ जना प्रति व्यक्ति रु. २५७२२।-	462996		
					बालसिंह घर्ती समेत १८ जना प्रतिव्यक्ति १९८००।-	356400		
				हुलाक कार्यालय हुँदै सफ ड्रिङ्किङ तटबन्ध	राहुल पुन समेत १६ जना प्रतिव्यक्ति रु.३५७२५।-	571600		
				गौरीशंकर छात्रावास भवन माथि तटबन्ध	सुक बहादुर गुरुङ समेत १६ जना प्रति व्यक्ति रु. ४२९९।-	708784		

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>१४</td><td></td><td></td><td>
शिक्षा
शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति - स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका चामे गाउँपालिकाको सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।
<table>
<tr><th rowspan="2">सि.नं.</th><th rowspan="2">विद्यालयको नाम/ठेगाना</th><th colspan="3">शिक्षक दरवन्दी</th><th rowspan="2">पदपुर्ति</th><th rowspan="2">पदपुर्ति मध्ये करार</th><th rowspan="2">विद्यार्थी संख्या</th></tr>
<tr><th>मा.वि.</th><th>आ.वि.</th><th>प्राविधिक धार</th></tr>
<tr><td>१</td><td>श्री लोकप्रिय मा.वि. चामे</td><td>६</td><td>६</td><td>४</td><td>१६</td><td>१०</td><td>१७३</td></tr>
<tr><td>२</td><td>श्री गौरीशंकर आ.वि. तिमाङ</td><td></td><td>५</td><td></td><td>५</td><td>१</td><td>८१</td></tr>
<tr><td>३</td><td>श्री दीन दयालु आ.वि.थान्चोक</td><td></td><td>४</td><td></td><td>४</td><td>०</td><td>६</td></tr>
<tr><td>४</td><td>श्री विश्व शान्ति आ.वि. कोतो</td><td></td><td>२</td><td></td><td>२</td><td>१</td><td>७</td></tr>
<tr><td></td><td>जम्मा</td><td>६</td><td>१७</td><td>४</td><td>२७</td><td>१२</td><td>२६७</td></tr>
</table>
</td><td></td></tr>
<tr><td>१५</td><td></td><td></td><td>
कोभिड परीक्षणसूचि
कोभिड खर्च- गाउँपालिकाले प्राप्त कोभिड भ्याक्सिन म्याद भुक्तान नहुदैं प्रयोग हुनेगरी कार्यक्रम तयगरी सोही अनुरुप प्रयोग गर्नुपर्नेमा आर्थिक वर्षमा प्रथम तथा दोस्रो डोजका लागी प्राप्त भएका कोभिड भ्याक्सिन १३३० डोज प्राप्त भएकोमा १३०० थान प्रयोग भई ३० डोज समयमा प्रयोग नहँदा म्याद भुक्तान भै नष्ट गरेको देखियो अतः पालिकाले प्राप्त जुनसुकै खोप तथा औषधिहरु समयमा प्रयोग गरी म्याद भुक्तान अगाबै प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ ।
</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१६			**विज्ञापनमा छुट/ सहुलियत नलिई थप व्ययभार पारेको** गोरखापत्र संस्थान धर्मपथ, काठमाण्डौँले सरकारी विज्ञापन प्रकाशन गर्दा २५ प्रतिशत छुट दिने नीतिगत व्यवस्था गरेको कार्यालयको २०७०।४।२३ को पत्रमा उल्लेख छ । गोरखापत्रवाहेक अन्य प्रकाशन संस्थाले समेत सरकारी सूचना विज्ञापनमा २५ देखि ३५ प्रतिशत सम्म छुट दिने नीतिगत निर्णय गरेको देखिन्छ । यस मन्त्रालयले विभिन्न खरिद कार्यको वोलपत्र/दरभाउको सुचना प्रकाशन गरेको उल्लेख गरी विभिन्न विज्ञापन एजेन्सीलाई भुक्तानी गर्दा छुट तथा सहुलियत लिएको देखिएन । छुट नलिई विज्ञापन खर्च लेखेको कारण थप व्ययभार परेको छ। यसमा सुधार गर्नुपर्दछ। केहि प्रतिनिधि उदाहरण निम्न छन्। गो.भौ-/मिति | विज्ञापन एजेन्सीको नाम | कुल भुक्तानी रकम | २५ प्रतिशत छुट गर्दा भुक्तानी हुने रकम | फरक रकम १४२।२०७८।१२।१० | ढोरपाटन सञ्चार प्रालि | १०५७६८ | ७९३२६ | २६४४२ २४८।२०७९।२।१९ | ढोरपाटन सञ्चार प्रालि | ४६१०४ | ३४५७८ | ११५२६ | | जम्मा | | ३७९६८	
१७			**कृषि तथा पशुमा अनुदान** सरकारी अनुदान रकमको वितरण, सदुपयोग सही एवं समुचित तरिकाले गरी खर्चको सार्वजनिकिरण एवं अनुगमन हुनु पर्दछ र सो को प्रभावकारीता मापन गर्ने संयन्त्र विकास गरी उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि आए नआएको संवन्धमा प्रतिवेदन वनाउनुपर्दछ । साथै अनुदानमा विउ वितरण गर्दा जग्गाको स्वामीत्व हेरी मात्र वितरण गर्नुपर्दछ । यस वर्ष कृषि तथा पशु कार्यक्रम अन्तर्गत संचालित केही कार्यक्रमहरु देहायअनुसार छन्। विवरण (५० प्रतिशत अनुदान) | अनुदान रकम कुखुरा वितरण कार्यक्रम,२५०० वटा वितरण | ५००००० जर्सिगाइ अनुदान कार्यक्रम,३ वटा वितरण | ३००००० याक व्याड वितरण कार्यक्रम,५ वटा वितरण | ५००००० |	

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th></th><th></th><th></th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td rowspan="5"></td><td rowspan="5"></td><td rowspan="5"></td><td rowspan="4"></td><td>किटनाशक तथा ढुसीनासक कार्यक्रम,</td><td>१०००००</td><td rowspan="4"></td><td rowspan="5"></td></tr>
<tr><td>तरकारी मिनिकिट कार्यक्रम,१ वटा</td><td>१०००००</td></tr>
<tr><td>सिलपोलियन प्लास्टिक,६४ थान</td><td>४५४४००</td></tr>
<tr><td>जम्मा</td><td>१९५४४००</td></tr>
<tr><td colspan="4">यस सम्वन्धमा देखिएका व्यहोरा देहायअनुसार छन्: अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको संवन्धमा अनुगमन प्रभावकारी गर्ने गरेको पाइएन भने अनुदान पश्चातको उपलव्धी मापन गरेको छैन । अनुदान वाट प्राप्त लाभको विश्लेषण गरी आगामी दिनमा अनुदानको कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । अनुदान रकम विभिन्न तरिकावाट साना साना कार्यक्रम वनाई वितरण गर्दा अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त नहुने र यसले उत्पादकत्वमा समेत वृद्धि नगर्ने हुदा ठुला अनुदानका कार्यक्रम संचालन गरी कृषि पेशालाई आकर्षित गर्नुपर्छ । साथै अनुगमन प्रभावकारी वनाई दोहोरो (संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह) परे नपरेको एकिन गरी लिखित प्रतिवेदन समेत लिनुपर्दछ । कृषि तथा पशु पालन क्षेत्रमा आत्मनिर्भर वनाउन सरकारले कृषि वीमा तथा पशु वीमामा अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । पालिकाले कृषि क्षेत्र तथा पशु क्षेत्रमा विभिन्न अनुदान दिएकोमा अनिवार्य वीमा गरेर मात्र अनुदान दिने नीति तय गर्नुपर्नेमा वीमा गर्ने गराउने तर्फ पालिकाले ध्यान नदिइ अनुदानका कार्यक्रम मात्र सञ्चालन गरेको देखियो । एक सरकारले ल्याएको नीतिलाइ अर्को सरकारले सहयोग गर्ने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।</td></tr>
<tr><td>१८</td><td></td><td></td><td colspan="4">गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम
गरिवि निवारणका लागी लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका ,२०७७ को परिक्षेद १० को २ मा स्थानीय तहमा शाखा तथा उद्यम विकास समितिले कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्नेछ।उद्यम विकास समितिले गरेको अनुगमनको प्रतिवेदन उद्यम विकास समितिको सदस्य सचिवले कार्यालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा प्रतिवेदन कार्यलयसमक्ष पेश गरेको पाइएन।निर्देशिकामा भएको व्यवस्थाको पालना तर्फ कार्यालयले विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।</td><td></td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१९	४	२०७८-७-१६	**कार्यालयको जिन्सी खातामा दाखिला नगरी खर्च लेखेको** आर्थिक कार्यविधि नियमावली ,२०६४ को नियम ४७ मा कार्यालयवाट खरिद गरिएको कुनै पनि मालसामान जिन्सी खातामा आम्दानी वाध्नु पर्ने र आवश्यक्ता अनुसार खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले कोटसन मार्फत खरिद गरी सम्राट एण्ड कम्पनीलाई भुक्तानी गरेको रु.३३०२४२ को १०० थान ग्याविन जाली तथा १५० केजि तार खर्च लेखेकोमा उक्त जाली तथा तारहरु जिन्सी खातामा दाखिला नगरी खर्च लेखेकोले नियम सम्मत नदेखिएको रु	३३०,२४२
२०			**औषधिको लोगो परीक्षण** गाउंपालिकाले खरिद गरेका औषधिहरुमा नेपाल सरकारको निशुल्क स्वास्थ कार्यक्रमका लागि भन्ने लोगो लगाउन पर्ने ब्यवस्था छ।गाउँपालिकाबाट खरिद औषधिहरुमा लोगो परीक्षण गर्दा ३ वटामा FOR INSTITUTIONAL SUPPLY र ३ वटामा केही नलेखेको पाइयो।जुन स्विकृत लोगोभन्दा फरक देखिन्छ।	

सि न	औषधिको नाम	म्याद नाघे ननाघेको	निशुल्क वितरणको लोगो
१	Amoxycillin 125gm	May-23	FOR INSTITUTIONAL SUPPLY ONLY
	Amoxycillin 500gm	Mar-24	FOR INSTITUTIONAL SUPPLY ONLY
२	Paracetamol	Feb-24	FOR INSTITUTIONAL SUPPLY ONLY
३	polysporin	Aug-23	लोगो नभएको
४	pantoloc	Jun-24	लोगो नभएको
५	Diclofenac jel	0ct 2023	लोगो नभएको

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२१			**म्याद समाप्त भएको औषधि** गाउंपालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार निम्नानुसारका गाउंपालिका अन्तर्गत रहेका निम्न बमोजिमका परिमाणका औषधिहरु प्रयोगमा नआइ म्याद सकिएको लामो समय भइसक्दापनि नष्ट नगरी अव्यवस्थित ढंगले भण्डार गरि राखेको पाइयो।यसरी बांकि रहेको औषधिहरुको गलत प्रयोग भई नागरिकको	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

जिबनमा प्रतिकुल असर पर्ने सम्भावना देखिन्छ। तत्काल कानुनी प्रकृया पुरा गरि म्याद सकिएका औषधि नस्ट गर्नुपर्दछ।

S.N	Medicine Name	Specification	Quantity	Rate	Amount	Exp. Date
1	lignocaine 2 % injection	Vial	4	49	196	10/31/2021
2	Dexamethasone 4 mg/ml injection	Vial	6	23	138	12/31/2021
3	Oxytocin 5 IU ml injection	Ampoule	10	28	280	9/30/2021
4	Lignocaine 1 % with adrenaline injection	Vial	2	0	0	7/31/2021
5	Magnesium Sulphate 500 mg/ 2ml injection	Ampoule	5	20	100	9/30/2021
6	Calamine Lotion 15 % 30 ml	Phial	3	70	210	11/30/2021
7	Charcoal Activated 10 g powder sachet	Pack	1	50	50	6/30/2021
8	Povine Iodine 450 ml	Bottle	1	0	0	11/30/2021
9	Gamma Benzene Hexachloride 1 % w/v lotion 100 ml	Phial	11	60	660	8/31/2021
10	Ferrous Sulphate 60mg+ folic acid 0.4 mg	Tab	1500	2	3000	8/31/2021
11	Albendazole 400 mg chewable	Tab	10	10	100	9/21/2021
12	Cetrizine HCL 5 mg/syrup	Phial	10	40	400	2/28/2022
13	Paracetamol 125mg/50 ml syp	Phial	70	28	1960	2/28/2022
14	Cetrizine HCL 10 mg	Tablet	500	0	0	6/3/2021
15	Cetrizine HCL 10 mg		500	2.89	1445	6/4/2021
16	Fluconazole 150 mg	Tablet	10	23	230	12/31/2021
17	Indomethacin 25 mg	Capsule	50	3	150	12/31/2021
18	Tinidazole 500 mg	Tab	100	0	0	4/30/2021

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय							बेरुजु रकम
			19	Vitamin B Complex	Tab	240	3.5	840	8/31/2021	
			20	Aluminium Hydroxide 250mg + Magnesium Hydroxide 250 mg	Tab	600	2.5	1500	4/30/2021	
			21	Amoxycillin500 mg Cap	Capsule	600	0	0	4/30/2021	
			22	Amoxycillin500 mg Cap	Capsule	400	7.8	3120	5/1/2021	
			23	Salbutamol 4 mg	Tab	700	2	1400	4/30/2021	
			24	Paracetamol 500 mg	Tab	1000	0	0	3/31/2021	
			25	Paracetamol 500 mg	Tab	750	0.9	675	4/1/2021	
			26	Metochlopramide 10 mg	Tab	20	1.95	39	2/28/2022	
			27	Ranitidine 150 mg	Tab	2000	0	0	2/28/2021	
			28	Metronidazole 400 mg	Tab	200	2.9	580	6/30/2021	
			29	Hyoscine Butyl Bromide 10 mg	Tab	100	0	0	5/31/2021	
			30			50	13	650	6/1/2021	
			31	Sulphamethoxazone 400 mg & Trimethoprim 80 mg	Tab	1000	0	0	4/30/2021	
			32	Amoxycillin126 mg DT	Tab	100	0	0	6/30/2021	
			33	IV canula 22 g	Peice	2	40	80	10/31/2021	
				Total		10555		17803		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२२			**पेश्की व्यवस्थापन-** **पेश्की-** क) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० मा चालु आर्थिक वर्षको मसान्तसम्म पेश्की फर्स्योट गरी सक्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले चालु आर्थिक वर्षको मसान्तसम्म म्याद ननाघेको रु. ३२०४६६१५।- पेश्की फर्स्योट गर्न बाँकी देखिएको छ । नियममा व्यवस्था भए बमोजिम कार्यालयले पेश्की फछर्यौट गर्नुपर्दछ । ख)आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५० (४) मा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बजेट फ्रिज हुन नदिने उद्देश्यले कसैलाई पेश्की दिन नहुने व्यवस्था उल्लेख गरेको छ । कार्यालयले श्री लोकप्रिय मा.वि. चामेको भौतिक पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत छात्रावास निर्माणको लागि आर्थिक वर्षको अन्त्यमा लोकप्रिय विद्यालयलाई ठेक्का लगाई पेश्की दिएकोमा पुनः अनुदान फिर्ता गर्नुपर्ने सशर्त रकम फ्रिज नगर्ने उद्देश्यले पेश्की खातामा रकम रु. १३४६००००।- ट्रान्सफर गरेकोले नियमसम्मत नदेखिएको रु.	१३,४६०,०००

क्रम	कर्मचारीको नाम	पेस्की रकम
२२.१	३५।२०७९।०३।२४ श्रीलोकप्रिय उच्च मा· वि· नमूना विद्यालय (विद्यालय छात्रावास निर्माण आयोजना)	६१,२०,०००
२२.२	३८।२०७९।०३।२५ श्रीलोकप्रिय उच्च मा· वि· नमूना विद्यालय (विद्यालय कक्षाकोठा निर्माण अनुदान)	२४,६०,०००
२२.३	४१।२०७९।०३।२५ श्रीलोकप्रिय उच्च मा· वि· नमूना विद्यालय (कक्षा ११ स्तरउन्नति भएका प्राविधिक धार विद्यालयको ल्याववस्थापन अनुदान)	१०,००,०००
२२.४	१४।२०७९।०३।२४ श्रीलोकप्रिय मा· वि· उच्च नमूना विद्यालय (छात्रावास भवन निर्माण आयोजना)	२८,८०,०००
२२.५	१३०।२०७९।०३।२० श्री लोकप्रिय माद्यमिक विद्यालय(Learning by earning)	१०,००,०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२३			**योजनाको सार्वजनिक परीक्षण तथा हस्तान्तरण** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ तथा स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४ को नियम १५५ मा उपभोक्ता समितिले जिम्मा लिएको कार्य सम्पन्न भएपछि योजनाको सार्वजनिक परीक्षण तथा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने ब्यबस्था छ । चामे गा.पा. को ११ वटा योजना सम्पन्न भएपश्चात सार्वजनिक परीक्षण र उपभोत्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरेको देखिएन । सम्पन्न भईसकेको योजनाको रेखदेख, मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेवारी तोकी सार्वजनिक परीक्षण र हस्तान्तरण गरिनु पर्दछ ।	
२४			**शिक्षकलाइ पालिकाको काममा खटाएको** दीनदयालु आ.वि थान्चोक तथा विश्वशान्ती प्रा.वि मा विगत ५ वर्ष देखि विद्यार्थी शुन्य रहेको अवस्थामा त्यस विद्यालयमा कार्यरत निम्न शिक्षकहरु पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयमा खटिएको पाइयो ।(कार्यलयले दिएको जानकारी अनुसार वडा कार्यालयमा वडा सचिवको पदपूर्ति नभएकोले पालिकाको कार्यसम्पादन लाइ सहजिकरण गर्न पालिकामा शिक्षकलाइ खटाइएको) पयसरि पालिकामा कार्यरत रहेका शिक्षकलाइ अन्यत्र दरवन्दी मिलान गरि कार्यसम्पादन गराउने कार्यमा पालिकाले विशेष ध्यान दिनुपर्दछ।	

विद्यालयको नाम	शिक्षकको नाम	भुक्तानी भएको रकम
दिनदयालु आ.वि	इन्द्रजंग गूरुङ	३८१६००
दिनदयालु आ.वि	पेच कुमार घले	३८१६००
दिनदयालु आ.वि	निर्मला गूरुङ	३८१६००
दिनदयालु आ.वि	खिलबहादुर घले	३८१६००
विश्वशान्ती प्रा.वि	आशलाल गूरुङ	३८१६००
जम्मा		१९०८०००

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२५			**गाउँपालिका कोष आयतर्फ** गाउँपालिकाले मातहत क्षेत्रको उठाउने मालपोत तथा भूमिकरको अभिलेख राखी लगत तयार गरेको हुनुपर्दछ । गाउँपालिकाले यो वर्ष रु.३४ हजार मालपोत असुली गरेकोमा जम्मा मालपोत तथा भूमिकर उठाउनु पर्ने, उठेको र उठ्न बाँकीको अभिलेख अद्यावधिक राखेको पाइएन । भूमिकर लगत अद्यावधिक गरिनुपर्दछ ।	
२६			**औषधि खरिद** • खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको • आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. सटिफइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको • आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन। • औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको • औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको • तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२७			**सोझै खरिद** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ८५(१)क र ख मा दश लाख रुपैंयासम्मको लागत अनुमान भएको मालसामान खरिद गर्दा तथा एक आर्थिक वर्षमा एकैपटक वा पटक-पटक गरी उल्लेखित सिमाभन्दा बढी रकमको सोझै खरिद गर्न सकिने छैन भन्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यो वर्ष पूँजीगत तथा चालु किसिमका वस्तु वा सेवा खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धात्मक विधि नअपनाइ निम्नानुसार सोझै खरिद गरी भुक्तानी गरेको रकम नियम सम्मत नभएको रु	३,४३८,७३८
२८			**ठेक्का व्यवस्थापनः**	

भुक्तानी पाउने	काम तथा खरिद विवरण	भुक्तानी रकम
न्यु भि एस इन्टरप्राइजेज	मसलन्द सामाग्री	४९९००८
नागार्जुन ट्रेडर्स	मसलन्द सामाग्री	७७०४७०
स्याकर कम्पनी लिमिटेड	मोटरसाइकल	६८६०००
सुभलक्ष्मीअटो मोवाइल	मोटरसाइकल	४४२०००
ग्लोवलनेपाल	सोलार तथा जेनेरेटर	६१९४६०
एजि पावर सप्लायर्स	सोलार	४२१८००
जम्मा		३४३८७३८

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td>२८.१</td><td></td><td></td><td>मौज्दातः आर्थिक वर्षको अन्त्यमा खरिद भएका देहाय अनुसार खानेपानी पाईप तथा फिटिङ सामानहरु हालसम्म पनि जडान नगरी मौज्दात राखेको देखियो । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा खरिद गरी कार्यालयमा मौज्दात रहेको कारणले बजेट निश्कृय रहेको अवस्था छ । उक्त परिमाणको रकम रु १४९३६२१।५७ को खानेपानी पाईप तथा फिटिङ सामानहरु आगामी वर्षको कार्यक्रममा समावेश गरी खर्च भएको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु
<table>
<tr><th>गो०भौ नं/मिति</th><th>सामानको बिवरण</th><th>सप्लायर्सको नाम</th><th>भुक्तानी रकम</th></tr>
<tr><td>३६/०७८.०९.१६</td><td>चार प्रकारका पाईप</td><td>हिसी पोलिथिन एण्ड प्लास्टिक इण्डस्ट्रिज प्रा.लि</td><td>४९९२८३।७२</td></tr>
<tr><td>९०/०७९.०१.०५</td><td>फिटिङ्स्</td><td>वेलकम सप्लायर्स</td><td>४९६८३८।४०</td></tr>
<tr><td>१७३/०७९.०३.२४</td><td>दुई प्रकारका पाईपहरु</td><td>हिसी पोलिथिन एण्ड प्लास्टिक इण्डस्ट्रिज प्रा.लि</td><td>४९७४९९।४५</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>१४९३६२१।५७</td></tr>
</table></td><td>१,४९३,६२१.५७</td></tr>
<tr><td>२८.२</td><td></td><td></td><td>ठेक्का नं. CRM-works/03/077-078- चामे बजार खानेपानी तथा ढल निर्माण आयोजना मिति २०७९।२।८ मा सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०७८।२।९ मा रु. १८३६५९१४।७० मा निर्माण व्यवसायी जि.यस. इन्जिनियरिङ एण्ड विल्डर्स प्रा.लि.सँग भएको सम्झौतामा निम्न व्यहोरा देखियो ।
क) सार्वजनिक खरिद ऐन, 2063 को दफा ५५(1) मा १२ महिनाभन्दा बढी अवधिको खरिद संझौता कार्यान्वयन गर्दा मूल्य समायोजन दिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले १२ महिना भन्दा कम वधिको खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्ने क्रममा मूल्य समायोजन दिन नहुनेमा कार्यालयले एक बर्ष मात्र निर्माण अबधि भएको ठेक्कामा निर्माण व्यवसायीलाई प्रथम विल रकम रु. ४३५०१८९।९२ (मु.अ.कर समेत) भूक्तानी दिँदा ऐन विपरित मूल्य बृद्धिवापत रु. १७३२४४।०३ भूक्तानी दिएकोले सो रकमकको मु.अ.कर रु. २२५२१।– समेत रु. १९५७६५।७५ असूल गर्नुपर्ने
ख) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ (५) अनुसार विल भर्पाइ सम्लग्न राखेर मात्र खर्च लेख्नुपर्नेमा सम्झौताको BOQ को प्रोभिजनलसम आइटम नं. ३ मा Provision for the payment of performance guarantee commission समावेश गरी रु. ४५०००।– भूक्तानी गरेको देखियो । यसरी भक्तानी भएको रकम दिनमिल्ने आधार र प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असूल हुनुपर्ने रु.</td><td>२४०,७६५</td></tr>
</table>

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२८.३			**सक्कल विजक बेगर भूक्तानीः** (६६।०७८।१२।११) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ (५) अनुसार विल भर्पाइ सम्लग्न राखेर मात्र खर्च लेख्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले सौर्य एस.एस. सप्लायर्स प्रा.लि.बाट रु. ४९९७१२। को सोलार प्यानल समेत विभिन्न छ प्रकारका सामान खरिद गरेको भूक्तानी गरेकोमा सक्कल विजक समावेश नभएकोले सक्कल विजक पेश हुनुपर्ने रु.	४९९,७१२
२८.४			**वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनः** तटबन्ध निर्माणको लागि मर्साङ्दी नदीमा कार्य गरिएकोमा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (Initial Environment Examination IEE) बेगर निर्माण भएकोले योजनाको दिगो पनामा आस्वस्थ हुन सकिएन । गाउँपालिकाले वसपार्क र सिटीहल संरक्षण तटवन्धन निर्माणका लागि रु. ५०००५१६।– को लागत अनुमान तयार गरी रु. ४८१८४३२।– मा सम्पन्न गर्ने गरी निशान विल्डर्सलाई मिति २०७९।३।२० सम्म सम्पन्न गर्न मिति २०७९।१।२२ मा सम्झौता गरी कार्याआदेश दिएको देखियो ।	
२८.५			**स्टोर भवन निर्माण-** क) गाउँपालिकाले रु. ४१,३९,९२८।– मा मिति २०७७।१२।१० सम्म निर्माण सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०७७।६।८ भएको सम्झौताको २ पटक म्याद थप गरी मिति २०७८।९।१५ सम्म कार्यादेश दिएको ठेक्कामा निर्माण व्यवसायी के.वि. गुरुङ प्रा.लि. लाई अन्तिम विल सम्ममा रु. ३७९६८७५।९७ भुक्तानी गरेको देखियो । सम्झौता भन्दा कम रकम रु. ३४३०५२।–भूक्तानी हुनुमा भर्‍याङ घटाएको देखियो, नियमानुसार भेरियसन गर्नुपर्नेमा स्वीकृत नगरी योजना सम्पन्न गरेको अनियमित देखियो । ख) गाउँपालिकाले स्टोर भवन निर्माण क्रममा सम्झौता पश्च्यात भर्‍याङ आवस्यक नभएको भनी रु. ३४३०५२।–निर्माण व्यवसायी के.वि. गुरुङ कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि. लाई अन्तीम बिल भुक्तानीमा कट्टा गरेको देखीयो । सोही भवनमा पुनः भर्‍याङ तथा कार्यालय प्रमुख क्वाटर आवश्यक परेको भनि रु. १७६८२५७।२३ मा निर्माण व्यवसायी के.वि. गुरुङ कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि. लाई पूनः मिति २०७८।११।२९ मा सम्झौता गरि मिति २०७९।३।२८ सम्म सम्पन्न गर्नेगरी निर्माण सम्झौता गरेको अनियमित देखियो ।	२,१११,३०९.३३

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२८.६			**सम्झौता कार्यान्वयन:** (१८९।०७९।३।२५) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ (५) अनुसार विल भर्पाइ सम्लग्न राखेर मात्र खर्च लेख्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले भगवती मिडिया क्रियसन प्रा.लि. काठमाडौं महानगर पालिका-३२ लाई गाउँपालिकाको सम्पूर्ण डकुमेन्ट्री (बृत्तचित्र) निर्माण कार्यको लागि मिति २०७७।११।२५ मा सम्झौता गरी २०७८।११।२५ सम्म बृत्तचित्र निर्माण गरी सम्झौताको बुँदा नं. (६) मा व्यवस्था भए वमोजिम नेपाल टेलिभिजन प्लसमा कम्तिमा ३० मिनेट अवधिको ३ पटक प्रसारण गर्नुपर्नेछ भन्ने उल्लेख गरी रु. ११८५०००।– (मु.अ.कर समेत) भूक्तानी भएकोमा सम्झौता बमोजिम टेलिभिजनमा प्रसारण भएको प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा असूल हुनुपर्ने रु.	१,१८५,०००
२८.७			**हेभी मेशिनको प्रयोग:** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (९) अनुसार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूहदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा लोडर, एक्साभेटर, रोलर, डोजर, ग्रेडर बिटुमिन डिष्ट्रिव्युटर, विटुमिन क्वाइलर जस्ता हेभी मेशिनहरु प्रयोग गर्न सकिने छैन भन्ने व्यवस्था भएको र उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समूदायले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नुपर्नेमा गाउँपालिकाले निम्न योजनामा नियम विपरित रु. ४८०००००/- मेशिन प्रयोग गरी कार्य गरेको र उपभोक्ता समितिले भूक्तानी लिएको अनियमित देखिएको रु	
२९			**उद्योग ग्राम निर्माण**	

कार्य विवरण	उपभोक्ता समिति	भूक्तानी लिने निर्माण व्यवसायी	भूक्तानी रकम
पूरानो बालमन्दिर देखि माडा भो.पु. सम्म तटबन्ध	पूरानो बालमन्दिर देखि माडा भो.पु. सम्म तटबन्ध उ.स.	अंशु इन्जिनियरिङ एण्ड कन्ट्रक्सन	2400000।-
माडा गुम्बाबाट तमु आमा समुह तटबन्द	माडा गुम्बाबाट तमु आमा समुह तटबन्द उ.स.	ग्यालसुम्दो कन्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स क.लि.	2400000।-
		जम्मा	4800000।-

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
२९.१			ठेक्का नं. CRM/NCB/07/077/078- गाउँपालिकाले उद्योग ग्राम निर्माणको लागि निर्माण व्यवसायी कर्मा कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स सँग मिति २०७९।०३।०७ मा सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०७८।०३।०७ मा रु.१४५१०४२९।६० (मु.अ.कर समेत) को सम्झौता भएको निर्माण ठेक्कामा निम्न व्यहोरा देखियो । क) सम्झौताको बुँदा नं.GCC 57.3 सम्झौता वमोजिम ३० प्रतिशत रकम भूक्तानी भैसकेपछि प्रत्येक विलबाट ४० प्रतिशतका दरले पेश्की कट्टा गर्नुपर्ने र सुरु सम्झौताको ८० प्रतिशत समय ब्यतित हुँदा सम्म सम्पूर्ण पेश्की रकम कट्टा गरी सक्नुपर्नेमा पालिकाले सुरु सम्झौताको म्याद भूक्तान भैसकेको अवस्थामा समेत मिति २०७९।३।२१ सम्ममा रु.६३४२३६८।८८ भूक्तानी हुँदा आयोजनाको सुरु सम्झौता म्याद समाप्त भैसकेको अवस्थामा समेत मिति २०७८।३।१६ भूक्तानी दिंदा पेश्की दिएको रु. २९०००००।– कट्टा नगरेको अनियमित देखिएको रु.	२,९००,०००
२९.२			ख) प्रोभिजनल रकम भूक्तानी: (१।२०७९।३।२१) आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ (५) अनुसार विल भर्पाइ सम्लग्न राखेर मात्र खर्च लेख्नुपर्नेमा कार्यालयले निर्माण व्यवसायी कर्मा कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्सलाई रु.६००००।– को प्रोभिजनल समबाट भूक्तानी दिएकोमा विल भर्पाइ सम्लग्न नभएकोले विल भर्पाइ प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु. 60000।–	६०,०००
३०			**बैंक मार्फत भूक्तानी** आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को बजेट वक्तव्यको नं. १८३ वाट राज्यकोषवाट हुने तलव, भत्ता लगायतका सबै भुक्तानी सम्वद्ध व्यक्ति तथा संस्थाको वैक खातामार्फत हुने व्यवस्था गरिएको, तद्नुरुप श्री अर्थ मन्त्रालयको प.सं. २०७४।०७५ मार्गदर्शन च.नं. १०९६ मिति २०७४।०२।१६ को पत्रको प्रवरण ४४ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको अनिवार्य रुपमा बैंक खाता खोल्ने व्यवस्था मिलाई सो वापतको रकम बैंक खातामा जम्मा गरी भुक्तानी दिन निर्दिष्ट गरिएको श्रमिकले पाउने पारिश्रमिक रोजगारदाता कम्पनीले अनिर्वाय बैंक खाताबाट भुक्तानी गर्नुपर्ने ब्यवस्था गरेको । २०७५ साउन १ गतेदेखि लागू हुने गरी श्रमिकको पारिश्रमिक बैंकिङ च्यानलबाट भुक्तानी गर्नै पर्ने निर्णय गरेको हो । नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तह, विश्वविद्यालय, नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका संस्थान, समिति, परियोजना, प्रतिष्ठान र मातहतका निकायमा काम गर्ने सबै श्रमिक तथा कर्मचारीको पारिश्रमिक एवं वित्तीय सुविधा साउन एक गतेबाट बैंकिङ च्यानलबाट भुक्तानी गर्ने प्रक्रियाको प्रारम्भ गनुपर्ने निर्णय गरेको मा गाउँपालिकाले गाउँपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत सम्पन्न भएका कार्यहरुमा दैनिक हाजिर रकम एकै व्यक्तिलाई रु. ३५७५२।– सम्म भूक्तानी गर्दा समेत नगद भूक्तानी गरेको देखियो । यसरी नगद भूक्तानी नगरी बैंक मार्फत भूक्तानी गर्ने गरी कार्य गर्नुपर्दछ ।	

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय					बेरुजु रकम
				योजनाको नाम	नगद भूक्तानी लिनेको नाम र दर	नगद एकमुष्ट भूक्तानी रकम		
				त्रिचुङालया खोलामा पैदलयात्री पुल	सेर बहादुर गुरुङ समेत ९ जना प्रति व्यक्ति रु. २४२९३-	२१८६३७		
					सेर बहादुर गुरुङ समेत ५ जना प्रति व्यक्ति रु. १८७००।-	८३६००		
				क्षितिज वस्ती संरक्षण	हिमाल घर्ती समेत ७ जना प्रतिव्यक्ति रु. २२८६४।-	१६०४८		
					विक्रम बुढा समेत ८ जना प्रतिव्यक्ति रु. १७६००।-	६६८८००		
				कोतो मर्साङ्दी तटबन्दन योजना	दिपक खड्का समेत ३८ जना प्रति व्यक्ति रु. २५७२२।-	४६२९९६		
					बालसिंह घर्ती समेत १८ जना प्रतिव्यक्ति १९८००।-	३५६४००		
				हुलाक कार्यालय हुँदै सफ ड्रिङ्किङ तटबन्ध	राहुल पुन समेत १६ जना प्रतिव्यक्ति रु.३५७२५।-	५७१६००		
				गौरीशंकर छात्रावास भवन माथि तटबन्ध	सुक बहादुर गुरुङ समेत १६ जना प्रति व्यक्ति रु. ४२९९।-	७०८७८४		

३१

आन्तरिक आय

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

आय शिर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत
एकिकृत सम्पत्ती कर	५०००००	५२५२८५	105.057
घरबहाल कर	३५००००	७३९९४८	211.41

https://nams.oag.gov.np

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय						बेरुजु रकम
				वहाल विरौटी कर	३०००००	६५३०	2.18		
				अन्य मनोरञ्जन कर	२०००	०	0		
				सरकारी सम्पत्तीको बहालबाट प्राप्त आय	४५००००	३५३९००	78.64		
				अन्य स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	१६००००	२३३७६७	146.1		
				सरकारी सम्पत्तीको बिक्रीवाट प्राप्त रकम	५०००	०	0		
				निजि धारा वापतको शुल्क	१०००००	१६२१००	162.1		
				अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री	५००००	१४४००	28.8		
				परिक्षा शुल्क	५०००	०	0		
				अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	२०००००	२६१६५०	130.825		
				नक्सापास दस्तुर	५००००	०	0		
				सिफारिश दस्तुर	६००००	१३२७००	221.17		
				व्यक्तिगत घटना तथा दस्तुर	५०००	९२००	184		
				नाता प्रमाणीत दस्तुर	५०००	११६००	232		
				अन्य दस्तुर	१००००	५४२७१	542.71		
				व्यावसाय रजिस्ट्रेशन दस्तुर	४००००	६५१००	162.75		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम

व्यवसाय कर	२५००००	३६१६००	144.64
बेरुजु	१०००००	२३८२३८	238.238
जम्मा	२६४२०००	३१७०२८९	12

पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझी परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन ।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।

३२

अनुगमन तथा सम्परीक्षण

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ८४ मा बेरुजु फर्स्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ ।सोही ऐनको दफा ८४(२)(घ) मा बेरुजु फर्स्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ ।लेखापरीक्षणको क्रममा यो वर्ष फर्छोट भएको बेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

सि. नं.	आ.व.	वेरुजू दफा नं.	बेरुजुको संक्षिप्त व्यहोरा	फछ्र्यौटको आधार				सम्परीक्षण
				असुली	प्रमाण	नियमित	पेश्की	
१	२०७५।७६	३२.१	बढी भूक्तानी रकम असूल भएको राजश्व खातामा नगद जम्मा	31653	0	0	0	31653
२	२०७५।७६	३२.५	लोकप्रिय आ.वि. भवन कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेश	0	480034	0	0	480034
३	२०७५।७६	३९	विद्यालयलाई भूक्तानी दिँदा कक्षा सञ्चालन भएको प्रमाण	0	2600000	0	0	2600000
४	२०७६।७७	३५	सिधै खरिद नियमित भएको	0	0	2911550	0	2911550
५	२०७६।७७	३७	पाइप र खानेपानी सामाग्रीको उपयोग र वितरण अवस्था पेश	0	985899.96	0	0	985899.96
६	२०७६।७७	३९	डिल बहादुर गुरुङले परिवार	0	0	45000	0	45000

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय											बेरुजु रकम
							नियोजन तथा प्रजनन सामाग्री फरक शिर्षकबाट भूक्तानी गरेको							
				७	२०७६।७७	४५	आपूर्तिकर्तालाइ भूक्तानी नगरी व्यक्तिलाइ भूक्तानी गरेको	0	0	990128.24	0	990128.24		
				८	२०७६।७७	४६	दोहोरो भ्रमणभत्ता नलिएको प्रमाण पेश ३ जना सबै	0	24285	0	0	24285		
				९	२०७६।७७	५१	शिक्षक तथा अन्य कर्मचारीलाई भूक्तानी गरेको तलब खर्च	0	0	1696441	0	1696441		
				१०	२०७७।७८	३३	अग्रीम कर कट्टा नगरेको	0	35873.41	0	0	35873.41		
				११	२०७७।७८	३९	के.वि. गुरुङ कन्स्ट्रक्सनलाई वीमाको कर विजक वेगर भूक्तानी	0	14069.12	0	0	14069.12		
				१२	२०७७।७८	४१	प्रतिस्पर्धा सिमित हुने गरी टुक्रा पारी खरिद अनियमित	0	0	3050280.9	0	3050280.9		
				१३	२०७७।७८	४४	हाजिरी प्रमाणित तथा विल भरपाइ वेगर भूक्तानी	0	201760	0	0	201760		
				१४	२०७७।७८	४५	पेश्की फछ्र्योट							
							लिल बहादुर गुरुङ	0	0	0	500000	500000		
							डिल बहादुर गुरुङ	0	0	0	340000	340000		
							दिपेन्द्र गोदार	0	0	0	500000	500000		
							इन्द्र जंग गुरुङ	0	0	0	170000	170000		
							थान्चोक गाउँ बस्ती संरक्षण योजना उ.स	0	0	0	633000	633000		

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय											बेरुजु रकम
							तिमाङ स्वास्थ्य चौकी भवन कम्पाउण्ड उ.स.	0	0	0	633000	633000		
							चान्चोक घट्टेखोला पुल निर्माण उ.स.	0	0	0	143000	143000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	1300000	1300000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	104000	104000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	109000	109000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	18000	18000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	602000	602000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	255000	255000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	200000	200000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	25000	25000		
							लोकप्रिय माध्यामिक विद्यालय	0	0	0	83000	83000		
				१५	२०७५।०७६	२०	मुअकर समयोजन प्रमाण नभएको	0	187211	0	0	187211		
				१६	२०७५।०७६	२२	५० प्रतिशत मुअकर कट्टा नगरेको	०	645939	0	0	645939		
				१७	२०७५।०७६	29	निर्णय टिप्णी सम्झौता पत्र तथा स्वीकृत कार्यविवरण नभएको	0	500000	0	0	500000		
				१८	२०७७।०७८	३४	जनप्रतिनिधिलाई लुगा भत्ता भूक्तानी	0	480000	0	0	480000		
				१९	२०७७।०७८	४५	पेश्की फछ्र्योट लमजुङ वेसक्याप्प खापा यो	0	0	0	158000	158000		

<table>
<tr><th>क्रम</th><th>भौचर नम्बर</th><th>भौचर मिति</th><th>बिषय</th><th>बेरुजु रकम</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td><table><tr><td></td><td></td><td></td><td>जम्मा</td><td>31653</td><td>6155071.49</td><td>8693400.1</td><td>5773000</td><td>20653124.63</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td>३३</td><td></td><td></td><td>अद्यावधिक बेरुजू
यस पालिकाको २०७८।७९ सम्मको फछ्यौट गर्न बाँकी बेरुजुको स्थिति देहायअनुसार रहेको छः (रकम रु. हजारमा)<table><tr><th>गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)</th><th>यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू (B)</th><th>यो वर्ष कायम बेरुजू (C)</th><th>संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू (D)</th><th>अध्यावधिक बाँकी बेरुजू (E=A-B+C+D)</th></tr><tr><td>40729</td><td>20653</td><td>25719</td><td>0</td><td>45795</td></tr></table></td><td></td></tr>
</table>